

„A siker a teljes munkatársi közösség érdeme”

A kecskeméti Katona József Könyvtár két kategóriában is díjat nyert a Könyvtári Kihívás pályázati programján. Az intézmény igazgatójával, **Bujdosóné dr. Dani Erzsébet**-tel arról beszélgettünk, hogy mi lehetett a siker titka, illetve arról, hogy milyen hosszabb távú hatásai lehetnek a kihívásban való részvételnek.

valósult meg. E partnerintézmények a jelentős magyar ajkú lakosság kulturális infrastruktúrájának kulcsszereplői, amelyek tevékenységük révén érdemben járulnak hozzá a helyi identitásmegőrzéshez, a közösségi kohézió erősítéséhez és az olvasáskultúra fenntartásához.

saként számottevő növekedés mutatkozott a Hunyadi-kötetek iránti olvasói keresletben és kölcsönzési statisztikákban. A másik programegység pedig gyermekirodalmi fókuszú volt: a Mátyás király alakját középpontba helyező interaktív foglalkozások, valamint a Lackfi János műveire épülő játékos irodalmi és nyelvi kompetenciafejlesztő programok is nagy sikernek örvendtek. Ezek a tevékenységek a gyermek- és ifjúsági korosztály olvasói szocializációját, nyelvi érzékenységét és a könyvtárhasználati attitűdök erősödését támogatták.

Gratulálunk a két elismeréshez! Milyen érzés egy ilyen rangos versenyen kiemelkedő eredményt elérni?

Különös szakmai elégtétellel tölt el bennünket, hogy a meghirdetett pályázaton nemcsak eredményesen szerepeltünk, hanem egyúttal két díj elnyerésével is gazdagodhattunk. Az elismerés hiteles, megbízható statisztikai mutatókon nyugszik, és kiválóan reflektál a Katona József Könyvtár határon innen és túl kialakított, kiterjedt és stabil szakmai együttműködési hálózatára. A siker a teljes munkatársi közösség érdeme, hiszen valamennyien hozzájárultunk az eredményekhez saját, értékes munkánkkal.

A „Magyarul olvasó Kárpát-medencéért” program különdíjat kaptak. Be tudná mutatni, milyen tevékenységeket és célokat foglalt magában ez a program?

A Könyvtári Kihívás – Magyarul olvasó Kárpát-medencéért program három meghatározó erdélyi magyar nyelvű nyilvános könyvtár – a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtár, a gyergyószentmiklósi Városi Könyvtár és a székelyudvarhelyi Városi Könyvtár – szakmai együttműködésével

A projekt keretében két fő tematikus programegységet alakítottunk ki. Az egyik a Hunyadi-téma volt, itt felolvasóklubokat szerveztünk Bán János Hunyadi-sorozata alapján, valamint író-olvasó találkozó lebonyolítását vállaltuk, ezek kiemelkedő érdeklődést váltottak ki: Székelyudvarhelyen 210 fő vett részt az eseményen. A programok közvetlen hatá-

A programok helyi adaptációja mindhárom könyvtárban sikeresen valósult meg. Csíkszeredában a Szabó Lőrinc-felolvasó maraton 150 helyi résztvevőt és mintegy 30 000 online érdeklődőt ért el, így több

ország magyar közösségei is bekapcsolódtak az eseménybe. Gyergyószentmiklóson a revizori vizsgálat ideje alatt is fenn tudták tartani a kisebb léptékű közösségi programokat, ezzel bizonyítva az intézmény működési rugalmasságát és adaptivitását. Székelyudvarhelyen a rendezvények ismétlődő megvalósítása egyértelműen jelezte a helyi közösség tartós igényét a könyvtár által kínált kulturális szolgáltatásokra. A látogatottsági és kölcsönzési statisztikai mutatók a kezdeti stagnálás után minden intézményben növekedést jeleztek. A felolvasóklubok, gyermekfoglalkozások, drámapedagógiai és párszínház programok, valamint a TV2 Hunyadi-sorozata nyomán kialakuló társadalmi érdeklődés együttesen jelentősen emelték a történelmi tematikájú és kortárs magyar irodalmi művek iránti olvasói aktivitást. Bizonyos könyvtárak esetében 15–40%-os éves növekedés is mérhető volt a kölcsönzési adatokban.

Az együttműködés földrajzi kiterjedése túlmutat a három erdélyi partneren: az ugyancsak erdélyi Székelykeresztúr és a horvátországi Pélmónostor könyvtárai is bekapcsolódtak a közös módszertani fejlesztésekbe. A Kárpát-medencén túli online bekapcsolódás – Európától Kanadáig – tovább mélyítette a magyar nyelvű könyvtári hálózatosodást és az anyanyelvi kulturális kapcsolatok erősítését. A projekt részeként több regionális és nemzetközi szakmai fórumon valósult meg közös részvétel, amely elősegítette a jó gyakorlatok disszeminációját. Összességében a program jelentős mértékben hozzájárult a magyar nyelvi és kulturális örökség megőrzéséhez, a gyermek- és ifjúsági korosztály olvasóvá neveléséhez, valamint a Kárpát-medencei könyvtári szakmai kapcsolatok bővítéséhez.

Mit gondol, mi volt a siker titka a Katona József Könyvtár esetében a Könyvtári Kihívás versenyén?

A siker egyik meghatározó tényezője minden bizonnyal az a szervezeti kultúra volt, amelyben a munkatársak interszubjektív módon a pályázatot saját ügyükként fogadták el. A kollektív elfogadás motiváló ereje katalizátorként hatott: erősítette a közös célok iránti elköteleződést, és elősegítette a kreatív energiák összehangolt, hatékony mozgósítását. A vezetőség támogató és érzékeny irányítással biztosította mindehhez a megfelelő kereteket, következetesen ösztönözve az innovatív

ötletek megosztását, értékelését, és – a szakmai és szervezeti lehetőségekhez igazítva – azok megvalósítását. A vezetők minden esetben nyitottak voltak az új ötletekre és minden esetben közös, tovább gondoláson alapuló megbeszéléseken vitatták meg a felmerülő újdonságokat. Lényeges szerepet játszott továbbá, hogy a munkatársak személyes szakmai hálózataikat intézményi szintre emelték, ezáltal a mikro- és makrokörnyezeti együttműködési potenciált teljeskörűen ki tudtuk aknázni. E kapcsolati tőke professzionális integrációja nemcsak a partnerségi struktúrák bővítését, hanem a szervezet adaptív működését is erősítette. A fenntartó önkormányzat egyértelmű és teljes körű támogatása stabil, kiszámítható hátteret teremtett a közös szakmai munkához. Ennek köszönhetően a projekt biztonságos működési és stratégiai keretrendszerben valósulhatott meg, amely tovább növelte a közösségi részvétel és a szervezeti együttműködés hatékonyságát. Kiemelt köszönettel tartozunk Bán Mór írónak, Kecskemét kultúráért felelős alpolgármesterének, aki személyesen kísért el székelyföldi utunkra, és a Hunyadi-hét zárórendezvényére Kádár R. Gellért színezt is elhozta magával.

Tapasztalataik szerint milyen számszerű hatásai vannak a Könyvtári Kihívásnak a fiatalok könyvtárhasználatára?

A számszerű hatásokat pontosan kimutattuk a pályázati adatszolgáltatás során. A 14 év alatti beiratkozottak száma a pályázati időszak alatt a korábbi év hasonló intervallumával összevetve hónapról hónapra növekedett. A kollégák mindennapi tapasztalata szerint a fiatalok számára a könyvtár a szabadidő eltöltésének preferált és egyre inkább „otthonos” helyszínévé válik. A felső tagozatos és középiskolás korosztály tagjai (legyenek akár visszahúzódnak,

akár nyitottabb habitusúak) megtalálják azokat a programokat, szolgáltatásokat és könyvtári tereket, amelyek személyiségükhöz illeszkedve biztosítanak számukra inspiráló és befogadó környezetet.

Vannak-e már terveik új programokra vagy fejlesztésekre, amelyekkel a Könyvtári Kihívás 2.0-ra szeretnének készülni?

Természetesen már körvonalazódtak további szakmai célkitűzéseink, és egy ötletbörze keretében rendszereztük is a fejlesztési irányokat. Elsődleges törekvésünk a bevált jó gyakorlatok megerősítése és továbbfejlesztése. A benchmarking tevékenység továbbra is a mindennapi munkavégzés integráns eleme: folyamatosan monitorozzuk a hazai és nemzetközi könyvtári szcénában megjelenő, adaptálható módszertani mintákat, legyenek ezek a virtuális térből származó példák vagy szakmai hálózataink révén megismert tapasztalatok. Intézményünk nemzetközi térben való megjelenése, a nemzetközi konferenciákon való részvétel és a szakmai kapcsolatrendszer is nagy segítség ezen a téren. A jövőben még hangsúlyosabban kívánjuk érvényesíteni a kreativitás szerepét, valamint – vármegyei hatókörű városi könyvtárként – erősíteni mentorációs funkcionkat. Számos elképzeléssel rendelkezünk a települési és KSZR-könyvtárak támogatására, a szolgáltatásfejlesztés és a módszertani segítségnyújtás további bővítése érdekében.

Szüts Etele